

شناسه	اصلاح بخشنامه	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۲/۱۱/۱۱
عنوان موضوع	بحث و بررسی در خصوص تخصیص آب به صنایع تبدیلی و مستثنی شدن این صنایع از بخشنامه ابلاغی وزارت نیرو مبنی بر ممنوع بودن تخصیص آب به بخش کشاورزی		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اراک - سازمان جهاد کشاورزی استان		
شرح موضوع	<p>در شرایط کنونی بحران آب، به دلیل بهره برداری نامناسب از منابع آب سطحی و زیرزمینی، عدم توازن میان مصارف و منابع آب موجود، عدم کیفیت مناسب آب بسته به نوع مصرف، شرایط اقلیمی نامناسب از لحاظ زمانی و مکانی، رشد جمعیت و تقاضای بیشتر تولیدات غذایی مشکلاتی را ایجاد نموده است.</p> <p>با توجه به بحران منابع آبی، وزارت نیرو تخصیص آب به بخش کشاورزی را ممنوع نموده و هیچگونه تخصیص جدید آب برای این بخش و زیر بخش های کشاورزی مجاز ندانسته و طی ابلاغیه وزارت نیرو تخصیص جدید به واحد های صنعتی اختصاص داده شده است.</p> <p>با توجه به اینکه مدیریت صنایع تبدیلی و تکمیلی بر اساس بند ب ماده (۱) قانون انتزاع، به جهاد کشاورزی واگذار شده است، اما علیرغم اینکه این صنایع از لحاظ میزان آب مصرفی جزء صنایع کم آب بر بوده، وزارت نیرو به سبب اینکه این صنایع ذیل بخش کشاورزی می باشند، تخصیص آب به این صنایع را که جزء تکمیلی زنجیره تامین مواد غذایی می باشند ممنوع نموده است.</p>		
ایرادات و مشکلات مطروحه	<p>۱- با توجه به اینکه صنایع تبدیلی عامل مهمی در توسعه بخش کشاورزی است، عدم تخصیص آب و همچنین عدم اهتمام به صنایع تبدیلی، باعث ایجاد چالش در بحث امنیت غذایی خواهد شد</p> <p>۲- کاهش فعالیت صنایع تبدیلی و تکمیلی و نهایتاً کاهش تولید و صادرات در این بخش</p> <p>۳- کاهش اشتغال و در نهایت افزایش بیکاری را به دنبال خواهد داشت</p>		

۱- ماده ۱- کلیه اختیارات، وظایف و امور مربوط به سیاست گذاری، برنامه ریزی، نظارت و انجام اقدامات لازم در موارد زیر از وزارت صنعت، معدن و تجارت منتزع و به وزارت جهاد کشاورزی واگذار می شود:

ب- صنایع تبدیلی بلافصل ذیل با یک مرحله تبدیل در بخش کشاورزی:

۱- عمل آوری و حفاظت گوشت و محصولات گوشتی از فساد

۲- عمل آوری و حفاظت آذینان و محصولات حاصل از آذینان از فساد

۳- عمل آوری و حفاظت میوه و سبزیجات از فساد

۴- روغن کشتی

۵- فرآورده های لبنی

۶- تولید دانه های آسیاب شده

۷- تولید نشاسته

۸- تولید غذاهای آماده برای حیوانات

۹- محصولات غذایی و صنایع تبدیلی مرتبط با انواع میوه، سبزی، صیفی و جای چنانچه در حوزه مسؤلیت سایر وزارتخانه ها طبقه بندی نشده باشد.

۱۰- تولید فرآورده های گیاهان دارویی و انواع عرقیات

۱۱- تولید کودهای آلی (غیرشیمیایی)

جلسه کارشناسی شورا مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۱ در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اراک به ریاست جناب آقای بیکی رئیس اتاق بازرگانی و دبیر شورای گفت و گوی استان و با حضور آقای جلالوندی رئیس کمیسیون کشاورزی و آقای میرزایی دبیر اجرایی اتاق بازرگانی اراک و نمایندگان استانداری، اداره کل صمت، اداره کل جهاد کشاورزی، شرکت سهامی آب منطقه‌ای، شرکت گاز، شرکت توزیع نیروی برق، شرکت پخش فرآورده های نفتی استان، سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، نظام صنفی کشاورزی و اتاق تعاون و اصناف استان و کارشناسان دبیرخانه شورای گفت و گوی استان و سایر فعالین حوزه مرتبط با موضوع تشکیل گردید و موضوع فوق بررسی و نظرات ذیل تشریح شد و در نهایت با توجه به مباحث مطروحه پیشنهاد ارائه آن در صحن اصلی شورا مطرح گردید.

۱- آقای بیکی رئیس اتاق بازرگانی و دبیر شورای گفت و گوی استان مرکزی: ایشان با اشاره به اهمیت مانع زدایی از مسیر تولیدکنندگان حوزه کشاورزی و تأمین زیرساخت‌ها و امکانات مورد نیاز برای فعالان این بخش فرمودند: تعادل بخشی در منابع آب زیرزمینی از اهم موضوعاتی است که باید با جدیت دنبال شود و همه به آن اذعان دارند. به گونه ای که میزان استحصال آب و مصرف آن باید موازنه داشته باشد. این واقعیت وجود دارد که تولیدکنندگان هم باید با مصرف متعادل آب به تولید مبادرت ورزند و بازدهی مناسب را محور توجه قرار دهند. قابل انکار نیست که در سیستم فعلی کشاورزی آب دچار هدر رفت می‌شود و در فرآوری هم ضایعات وجود دارد. تولیدکنندگان در بخش کشاورزی به دنبال اصلاح این مشکل هستند اما وزرات نیرو مانع است. به عبارت دیگر؛ ما اعتقاد داریم که حمایت از ایده‌های نوآورانه در کشاورزی ایجاب می‌کند که صنایع تبدیلی گسترش یابد و پیشگیری از پرت، مورد توجه قرار گیرد. در واقع همه آگاهیم که توسعه صنایع تبدیلی ایجاد ارزش افزوده را به دنبال دارد و افزایش صادرات محصولات، حاصل آن خواهد بود. اما مسأله اینجاست که گام هایی را که برای برداشتن آن مصمم هستیم با موانع مواجه می‌شود. همه نیک می‌دانیم که دنیا اکنون به سمت کشت‌های گلخانه‌ای حرکت کرده است و ما هم تمایل به ارتقای سطح گلخانه‌ها داریم اما در این میان افرادی هستند که با عنوان راه‌اندازی گلخانه از منابعی همچون گاز و ... استفاده می‌کنند و اهداف شخصی همچون ویلاسازی را پیگیری می‌کنند. همین امر باعث شده دیدگاه دستگاه‌های متولی تأمین کننده زیرساخت‌ها دچار بی اعتمادی و بدبینی شده و از تولیدکنندگان واقعی که آب و برق و گاز و زیرساخت‌های دیگر را برای انجام کشت‌های گلخانه‌ای نیاز دارند هم حمایت نکنند. لازم به تأکید است که تمامی صنایع تبدیلی استان به اندازه‌ی یک واحد صنعتی فولاد که در دو، سه سال گذشته افتتاح شده است آب‌بر نیست. دولت باید تولیدکننده واقعی را از غیرتولیدکننده و هدردهنده منابع، متفاوت بداند و او را تحت حمایت خود قرار دهد. برای بهبود وضعیت سیستم‌های سنتی منسوخ شده در حوزه کشاورزی و هدایت به سمت سیستم‌های نوین آبیاری و کشاورزی ضرورت دارد، راه‌های مسدود شده برای تولیدکنندگان گشوده شود. تردید نکنید که صنایع تبدیلی کشاورزی شاه کلید توسعه بخش کشاورزی است. در واقع رشد و گسترش صنایع تبدیلی به جلوگیری از ضایعات محصولات کشاورزی می‌انجامد و در پی آن افزایش صادرات محصولات نه به صورت صرفاً خام بلکه در قالب فرآوری شده و مشتری پسند به کشورهای متقاضی عرضه می‌شود.

جمع‌بندی جلسه
کارگروه تخصصی
(کارشناسی) به
تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۱

۲- آقای زارعی - نماینده سازمان جهاد کشاورزی استان مرکزی: جدیداً بخشنامه‌ای از سوی وزارت نیرو به ادارات آب منطقه‌ای استانها ابلاغ شده است مبنی بر اینکه تخصیص آب به صنایع تبدیلی ممنوع اعلام کرده است و تخصیص جدید را مختص واحدهای صنعتی اعلام نموده است. باتوجه به اینکه متولی صنایع تبدیلی بر اساس بند (ب) ماده ۱ قانون انتزاع، وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد و صنایع تبدیلی علیرغم اینکه در زیر بخش کشاورزی تعریف شده است ولی اغلب جزء واحدهای کم آب بر بوده و زنجیره تولید کشاورزی بدون صنایع تبدیلی ناقص می‌باشد. باتوجه به اینکه صنایع تبدیلی شاه کلید توسعه بخش کشاورزی است، می‌بایست به صنایع تبدیلی اهتمام بیشتری کرد. بر همین اساس ما به دنبال مستثنی شدن صنایع تبدیلی از عدم تخصیص آب به بخش کشاورزی هستیم و از آنجایی که میزان آب مصرفی برای صنایع تبدیلی به اندازه آب شرب می‌باشد و بسیار کمتر از واحدهای تولیدی صنعتی است، پیشنهاد می‌گردد که به این بخش از حوزه کشاورزی (صنایع تبدیلی) آب مورد نیاز توسط وزارت نیرو و شرکت سهامی آب منطقه‌ای استان تخصیص یابد.

۳- آقای عظیمی - مدیر حفاظت و بهره‌برداری شرکت سهامی آب منطقه‌ای استان مرکزی:

برای صنایع تبدیلی در ۳ بخش آب تعریف و تخصیص داده شده است. یکی اینکه زمین مربوطه برای خود متقاضی باشد که میزان آب کشاورزی تخصیص یافته به خودش می‌تواند در حوزه صنایع تبدیلی استفاده کند. در بخش دیگر، شهرکهای صنعتی که آب مورد نیاز به واحدهای صنایع تبدیلی تخصیص داده شده است. اما در بخش سوم متقاضی جدید که می‌خواهد در این حوزه فعالیت کند، باتوجه به کمبود آب و از طرفی با توجه به شرایط جغرافیایی کشور در طی این سالهای اخیر و کاهش آبهای زیرزمینی در قانون برنامه ششم برای این گروه از متقاضیان جدید ممنوع کرده و دست ما را نسبت به تخصیص آب به این گروه از متقاضیان بسته است و پیشنهاد ما در این حوزه اصلاح قانون در برنامه هفتم توسعه است که در سالهای آتی بتوانیم با این گروه از بخش تولیدی، همکاری و همراهی لازم را داشته باشیم.

۴- آقای قاسمی - رئیس نظام صنفی کشاورزی استان مرکزی

در ابتدا باید از وزارت نیرو و دوستان شرکت سهامی آب منطقه‌ای استان درخواست کنیم که آیا قانون به صراحت در رابطه با عدم تخصیص آب به صنایع تبدیلی چیزی گفته یا فقط در حد بخشنامه و دستورالعمل داخلی خود وزارتخانه می‌باشد که ما از شرکت سهامی آب منطقه‌ای تقاضا داریم نسبت به ارائه مستندات و مدارک قانونی دال بر این موضوع. و به نظر ما فعالین اقتصادی حوزه کشاورزی در این خصوص، وزارت نیرو به علت صرفه اقتصادی علاقه بیشتری دارد جهت تخصیص آب به صنایع تا به بخش کشاورزی، به همین علت تخصیص آب به بخش کشاورزی را با حساسیت و ریزبینی مورد پایش قرار می‌دهد.

۵- آقای جلالوندی - رئیس کمیسیون آب، کشاورزی و محیط زیست اتاق بازرگانی اراک:

فرم گزارش کارشناسی

(پیوست شماره ۱) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

<p>با توجه به اینکه بخش کشاورزی بخصوص صنایع تبدیلی ماهیت غذایی دارد و در سرلوحه اهتمام جهان است نیاز است که وزارت نیرو در این خصوص بازنگری صورت دهد، چرا که امنیت غذایی بالاترین موضوعیت برای عموم دارد.</p> <p>در همین خصوص با کاهش میزان آب تخصیص به صنایع تبدیلی و عدم تخصیص آب به صنایع تبدیلی مشکلاتی را از قبیل: کاهش تولید، کاهش صادرات، کاهش ارزآوری، تعدیل نیروی کار و کاهش اشتغال و به دنبال آن باعث افزایش بیکاری خواهد شد.</p> <p>چطور می‌شود در بحث تعادل بخشی از محل می‌توانیم این کار را انجام دهیم و لی چرا به بخش کشاورزی تخصیص داده نمی‌شود. بر همین اساس ما درخواست پیشنهاد اصلاح این موضوع در سطح کلان داریم و همچنین پیشنهاد دیگر اینکه آب منطقه‌ای جلوی تخصیص آب به گلخانه‌ها و ویلاسازی‌های غیر مجاز را بگیرد و صنایع تبدیلی را به چشم این گلخانه‌ها و ویلاسازی‌ها نبیند و میزان آب مورد نیاز را به این صنایع تخصیص دهد.</p>	
<p>با توجه به اینکه بخشنامه ابلاغی وزارت نیرو مبنی بر عدم تخصیص آب به صنایع تبدیلی در سطح وزارتخانه ای می باشد، پیشنهاد می گردد:</p> <p>بخشنامه مذکور به نحوی اصلاح گردد که صنایع تبدیلی و متقاضیان اخذ پروانه فعالیت در حوزه صنایع تبدیلی که فاقد آب می باشند از محل طرح تعادل بخشی در برنامه هفتم توسعه برای این متقاضیان تدابیری اندیشیده و همانطور که برای متقاضیان حوزه صنعت آب جدید لحاظ می‌شود برای صنایع تبدیلی که زیرمجموعه بخش کشاورزی نیز می‌باشد تخصیص آب لحاظ گردد. همچنین از بخشنامه مذکور مستثنی گردند و این بخشنامه به سال ۱۴۰۳ تسری داده نشود.</p>	<p>پیشنهادات</p>
<p>۱- بخشنامه ابلاغی وزارت نیرو مبنی بر عدم تخصیص آب به بخش کشاورزی</p> <p>۲- بند (ب) ماده (۱) قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی</p> <p>۳- تصویر نامه شماره ۱۴۰۲/۱۰/۱۱۴۹۷/ص مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۲ رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>